

8. b

Dragi učenci,

upam, da vam sodelovanje na daljavo ne dela veliko težav. Še vedno velja: če potrebujete pomoč, mi lahko pišete na Lo.Polis ali na moj objavljeni e-naslov. Vesela bom vašega odziva. Velja tudi, da vaja dela mojstra, če mojster dela vajo. (Sedaj veste, da je to pogojni odvisnik. Glavni stavek velja samo pod določenim pogojem, kajne?)

Kako naprej?

Kot smo dogovorjeni: kar je zapisano z zeleno, mora biti zapisano v zvezku. Rešitve za NUB vam dodajam ob koncu določene celote v poševnem in manjšem tisku ali sproti, ko kaj razlagam. Da pa je z računalniki manj težav, imate učne liste v istem dokumentu na koncu.

Kaj vas čaka ta teden?

NAVODILA ZA DELO

- V zvezek na umetnostno stran napišite:

JANEZ MENART: KMEČKA BALADA

glej berilo str. 76

Preberite si pesem ter pogledajte, kaj piše pri Raziskujmo besedilo in Potujmo v svet književnosti.

Preberite si o avtorju, Janezu Menartu. Zapis v zvezek:

Janez Menart je sodobni slovenski pesnik. (1929–2004) Skupaj s Cirilom Zlobcem, Kajetanom Kovičem in Tonetom Pavčkom je izdal Pesmi štirih, nato pa še več pesniških zbirk.

Nato rešite učni list, ki ga najdete na koncu navodil. Če se le da, mi rešenega (fotografija/PDF ...) pošljite, da vam ga pregledam. Na koncu mora biti nalepljen v zvezku (če te možnosti nimate, morajo biti odgovori taki, da se iz njih da razbrati, za kaj gre, torej t. i. »dolgi« odgovori).

- Sledi nadaljevanja dela z odvisniki. Ostali smo na strani 72, razen pri dveh nalogah, ki sta pomenili utrjevanje.

Kontrola 1, 2. naloge na str. 78/79:

1. naloga: C Ker Pia ni bila dovolj visoka, so jo na avdiciji zavrnil.

E Vaščani so bili presrečni, ker so si lahko na trgu ogledali prenos tekme.

G Ker je Alenka ves dan okopavala vrt, je zvečer v križu čutila bolečine.

2. naloga:

Ker smo imeli tehnične težave, bomo morali razstavnici prostor zapreti eno uro prej./Razstavnici prostor bomo morali zapreti eno uro prej, ker smo imeli tehnične težave.

Ker so bile včerajšnje izjave v intervjuju neresnične, so bili nekateri prisotni prizadeti./Nekateri prisotni so bili prizadeti, ker so bile včerajšnje izjave v intervjuju neresnične./

Ker je bila Mojca hudo prehlajena, je včeraj ni bilo na pevске vaje./Mojce včeraj ni bil na pevске vaje, ker je bila hudo prehlajena.

Ker sem imela napačne informacije o času predavanja, se ga nisem udeležila./Predavanja se nisem udeležila, ker sem imela napačne informacije o času predavanja.

Ker je bil Miha nepazljiv, je pred šolo spotaknil mlajšega učenca./Miha je pred šolo spotaknil mlajšega učenca, ker je bil nepazljiv.

Ker je bilo ljudje strah poplav, so se iz vasi umaknili v mesto./Ljudje so se iz vasi umaknili v mesto, ker jih je bilo strah poplav.

Nato si v zvezek napišite:

DOPUSTNI ODVISNIK

glej DZ str. 72–78

Iz dopustnega odvisnika izvemo za drugačno/nasprotno pričakovanje ali oviro, ki bi lahko preprečila delovanje glavnega stavka. Glavni in odvisni stavek si nasprotujeta.

Čeprav sem se učil, nisem znal. Kljub čemu nisem znal?

Obkrožite veznik, povijugajte glavni stavek, odvisnik podčrtajte s »travo«, saj gre še za enega od prislovnodoločilnih odvisnikov.

Nato odprite DZ. Takoj se lotimo 2. naloge. Besedilo preberite ter rešite 3., 4., 5. (podčrtajte v besedilu) in 6. nalogo na str. 73. Poved pri 6. b je dvostavčna, saj vsebuje dva povedka. Stran 74: Sledite mojim odgovorom ter jih prepisite v DZ, kjer je potrebno. Odvisnik se začinja z besedo čeprav. Po tem stavku se vprašam kljub čemu + povedek glavnega stavka; iz njega izvem, kljub kateremu pričakovanju se nekaj dogaja. Lahko bi uporabili tudi veznike četudi, čeravno, kljub temu da.

Preberite, kaj o dopustnem odvisniku piše na tej strani. Nato rešite 8. (v besedilo), 9., 10. (ustno – pazite, da je vaša prva beseda čeprav/četudi), 11. nalogo. Pri 11. vam pomagam s prvo rešitvijo: *Čeprav se prepirajo, se prijatelji z iskrenim opravičilom hitro zopet pobotajo*. Pri tej nalogi napišite odvisnike, glavnih stavkov ni potrebno prepisovati.

12. nalogo rešite po navodilih, pri 13. pa obkrožite veznike, podvijugajte glavne stavke ter določite odvisnike. Prepisovanje v razpredelnico ni potrebno. Vprašajte se ustno.

Rešitve za naloge tega dela:

3. naloga: 3 tikanje (Zakaj nisi prišel na popoldanske vaje?); 2 vikanje (Kje ste se na poti domov ustavili?); 1 onikanje (Kdaj se bodo oče vrnili s potovanja?)

4. naloga: pravilno A, C, D

5. naloga: V Sloveniji: uporabljamo tako vikanje kot tikanje. Na Švedskem: v 60-tih letih prejšnjega stoletja so prenehali z vikanjem in začeli uporabljati tikanje/uporabljajo tikanje. V Angliji: poznajo samo tikanje. V Mehiki: na začetku je vikanje obvezno, saj se s tem izkazuje sogovorniku spoštovanje).

6. naloga: Po navadi vikam nepravilno/napačno, saj za zaimkom vi uporabljam glagol v ednini.

8. naloga: Čeprav so bili nekateri v dvomih, se je ta sprememba dobro obnesla.//Spoštovanje, vljudnost in upoštevanje drug drugega so se ohranili, četudi so se tikali med seboj ljudje različnih spolov in starostnih skupin. Danes je vikanje na Švedskem redkost, kljub temu da ga štejejo za pravo modno muho.

9. naloga: 4 Čeprav sem se želel iskreno opravičiti, mi besede niso šle iz ust.

1 Četudi je Matej vstopil glasno, se učiteljici ni opravičil.

5 Kljub temu da je Petra manjkala v šoli cel teden, ni prinesla opravičila staršev.

2 Čeprav sem se v šoli učila pisanja opravičila, ga pri preizkusu nisem napisala ...

3 Kljub temu da se je Maji zaradi nerodnosti opravičil, je bila še vedno jezna nanj.

11. naloga: Pogumni ljudje se znajo opravičiti, kljub temu da so naredili/storili napako./Kljub temu da so naredili/storili napako, se znajo pogumni ljudje opravičiti. Čeprav je bila Špela večkrat opozorjena, še vedno ni prinesla opravičila./Špela še vedno ni prenesla opravičila, čeprav je bila večkrat opozorjena.

Mitja se je odšel opravičit svoji mami, čeravno je bila že pozna ura./Čeravno je bila že pozna ura, se je Mitja odšel opravičit svoji mami.

12. naloga: a-naloga: 2, 3, 1; b-naloga:

Poved	Veznik	Vprašalnica + pov. gl. stavka
1. poved	Četudi	Kljub čemu je stekel?
2. poved	Kljub temu da	Kljub čemu se ni mogel udeležiti?
3. poved	Čeprav	Kljub čemu so se razveselili?

Vežniki izražajo dopustno/ razmerje, saj se po stavkih vprašamo z vprašalnico KLJUB ČEMU in s povedkom glavnega stavka.

13. naloga: Glavne stavke sem vam podčrtala, veznike odebelila.

Za vse starše je pomembno, da je njihov otrok s svojim vedenjem sprejemljiv za okolico. osebkov

Otroci včasih sporočila staršev razumejo narobe, čeprav jih učijo lepega vedenja. dopustni

Prepir z Matevžem se je začel, ker Nik ni dobil žoge. vzročni

Ko je Nik sosedovega dečka udaril, mu je takoj rekel oprost. časovni

Ne da bi mama kaj rekla, je Nika odpeljala z dvorišča. načinovni

Če bi jo Nik razumel, ne bi besede oprost uporabil za nasilno urejanje konfliktov. pogojni

Mama mu je doma pojasnila, kdaj naj iskreno uporabi besedo oprost. predmetni

Nik je naslednji dan odšel k Matevžu, da bi se mu opravičil. namerni

Kjer koli se je Nik igral, se je spomnil maminih besed o opravičevanju. krajevni

- Sledi samostojno delo Vaja dela mojstra. Prvi dve nalogi smo že naredili, torej vam ostajajo naloge od 3 do 5 na 79. in 80. strani. Pri 4. nalogi bodite pozorni, da vstavite celoten glavni stavek. Odvisnike na koncu še določite.

Da se boste lažje samovrednotili, sem vam na koncu navodil dodala rešitve.

Če vam ostane še kaj energije in volje za dodatne vaje za odvisnike, se mi oglasite, pa vam pošljem.

Navodila za bralno značko lahko najdete v skupnih navodilih.

Želim vam uspešno delo. Verjamem, da ga ni preveč.

Ostanite zdravi!

vaša gospa Mojca

UČNI LIST – JANEZ MENART: KMEČKA BALADA

1. Iz naslova pesmi razbereš, da jo je avtor imenoval balada. Naštej tri značilnosti balade, ki za to pesem ne držijo.
2. V povedi napiši, kdaj (letni čas + dnevni čas) se pesmica dogaja. Izpiši iz pesmi besedi/besedni zvezi, ki sta ti pomagali pri odgovoru.
3. V povedi zapiši, kje se pesem dogaja. Izpiši iz pesmi pridevnik, ki ti je pomagal pri odgovoru. Iz 3. kitice izpiši še dve besedi, ki ti pomagata potrditi tvojo trditev.
4. Kaj izraža sporočilo balade?
 - a) *Navdušenje nad lepoto kmečke domačije.*
 - b) *Stvaren odnos kmeta do okolja.*
 - c) *Slavospev kmečkemu življenju.*
 - č) *Občutje osamljenosti sodobnega človeka.*
5. V besedilu je osrednji motiv
 - a) *zamiranje kmečkega doma in družine.*
 - b) *kmetov nenehni boj z naravo.*
 - c) *agrarna reforma po drugi svetovni vojni.*
 - č) *idiličnost življenja na kmetih.*
6. O odmiranju kmečkega doma pesnik pripoveduje s številnimi podobami. Ena od njih je tudi verz »vsi so odšli, pod križe ali po svetu«; druga grunt je brez rok«. Zapiši ti pesniški podobi v navadnem, vsakdanjem jeziku.
7. V pesmi avtor v prvi in tretji kitici uporabi pridevnik *zadnji/v zadnjem*; v četrti kitici pa še sopomenko *poslednji*. Kaj je s tem pesnik želel povedati?
 - a) *Izpoveduje boleče občutje minevanja tradicionalnega sveta.*
 - b) *Zaradi večje sporočilnosti opozarja na zaton sonca.*
 - c) *S temi pridevniki napoveduje bližino svoje smrti.*
8. V zadnji kitici je pesnik ujel poslednji žarek, ki skozi naslonjalo stola riše na pod srce. Kaj ta podoba pomeni?
 - a) *Izpoveduje boleče občutje minevanja tradicionalnega sveta.*
 - b) *Brez posebnega namena zaznava naključen svetlobni pojav.*
 - c) *Ubeseduje življenje bujne pomladne narave.*
9. Označi rimo v prvi kitici. _____ Takšno zaporedje rim imenujemo _____.
10. V do dveh povedih (vsako) razloži svoje razumevanje besednih zvez »*krvaveče srce*« in »*Praded se s snaho grenko pogovarja na zid z zidu.*«
11. Iz 1. kitice izpiši prislov, s katerim želi avtor poudariti svoj odnos do opisovanega.
12. Besedama *grunt*, *pod* zapiši sopomenki.
13. V četrti kitici poišči in izpiši primer za: poosebitev, inverzijo, pretiravanje, okrasni pridevek.

Rešitve Vaja dela mojstra od 3. do 5. naloge

3. naloga: Kljub prijaznemu sprejemu se nisem mogel sprostiti.//Kljub oddani zanimivi zgodbi urednik z njo ni bil zadovoljen.//Kljub zbranosti je Pia s težavo gledala v belo steno.//Kljub maminemu trudu Jeri in Žanu kosilo ni teknilo.//Kljub močno tresočemu glaslu so ljudje filozofa z zanimanjem poslušali.

4. naloga: 1. veznik ker, vzročni odvisnik 2. veznik kljub temu da, dopustni odvisnik. 3. veznik da, namerni odvisnik 4. veznik kdor, osebkov odvisnik 5. veznik ko, časovni odvisnik 6. veznik kjer, krajevni odvisnik 7. veznik ali, predmetni odvisnik 8. veznik čeprav, dopustni odvisnik 9. veznik ker, vzročni odvisnik

5. naloga:

1. Vprašalnica in pov. gl. st.: KDO ALI Kaj je pozabljeno? Vrsta odvisnika: ~~predmetni~~ odvisnik **OSEBKOV**

2. Vprašalnica in pov. gl. st.: ~~Kaj se mora dobro poučiti?~~ Vrsta odvisnika: osebkov odvisnik

KDO SE MORA POUČITI?

3. Vprašalnica in pov. gl. st.: ~~Zakaj sta prišla?~~ Vrsta odvisnika: ~~vzročni~~ odvisnik

ČEMU STA PRIŠLA?

NAMERNI ODVISNIK

4. PRAVILNO

5. Vprašalnica in pov. gl. st.: ~~Zakaj je pregledal Špelo?~~ Vrsta odvisnika: namerni odvisnik

ČEMU JE PREGLEDAL?

6. Vprašalnica in pov. gl. st.: ~~Kaj ni znala pojasniti?~~ Vrsta odvisnika: predmetni odvisnik

ČESA NI ZNALA POJASNITI?

7. Vprašalnica in pov. gl. st.: Kako sta bežala? Vrsta odvisnika: ~~namerni~~ odvisnik

NAČINOVNI ODVISNIK

8. Vprašalnica in pov. gl. st.: ~~Čemu je postal?~~ Vrsta odvisnika: ~~namerni~~ odvisnik

ZAKAJ JE POSTAL?

VZROČNI ODVISNIK

9. Vprašalnica in pov. gl. st.: ~~Čemu ni tega upošteval?~~ Vrsta odvisnika: dopustni odvisnik

KLJUB ČEMU NI UPOŠTEVAL?

10. PRAVILNO